

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 571/2017-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 15. novembra 2017 predbežne prerokoval sťažnosť BAU land, spol. s r. o., Levočská 2, Poprad, zastúpenej advokátom JUDr. Mikulášom Buzgóom, advokátska kancelária, Štúrova 20, Košice, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 4 Cob 103/2014 zo 17. septembra 2015 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Obdo 22/2017 z 31. mája 2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť BAU land, spol. s r. o., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 25. októbra 2017 doručená (na poštovú prepravu podaná 23. októbra 2017, pozn.) sťažnosť BAU land, spol. s r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane

ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 4 Cob 103/2014 zo 17. septembra 2015 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) a tiež uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3 Obdo 22/2017 z 31. mája 2017 (ďalej len „uznesenie najvyššieho súdu“).

2. Sťažovateľka sa návrhom na začatie konania doručeným Okresnému súdu Poprad (ďalej len „okresný súd“) 31. mája 2011 (ďalej len „pôvodná žaloba“) domáhala proti [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalovaný“), zaplata sumy 8 129,12 € s príslušenstvom z titulu bezdôvodného obohatenia, ktoré malo vzniknúť tým, že sťažovateľka na základe nájomnej zmluvy č. 848174131-2-2003 z 1. apríla 2003 o prenájme pozemkov (ďalej len „nájomná zmluva“) uzavretej medzi ňou a žalovaným mala uhrádzať nájomné za pozemky vo výmerách podľa nesprávnej špecifikácie v nájomnej zmluve (ďalej len „pozemky“), resp. aj za plochy, ktoré v skutočnosti neužívala.

3. Na základe návrhu sťažovateľky z 22. októbra 2012 okresný súd uznesením sp. zn. 18 Cb 132/2011 z 27. decembra 2012 rozhodol o pripustení rozšírenia pôvodnej žaloby o určenie, že nájomná zmluva je neplatná, a následne uznesením sp. zn. 18 Cb 132/2011 z 23. apríla 2013 rozhodol tak, že pôvodnou žalobou uplatnený nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia (na peňažné plnenie) vylúčil na samostatné konanie.

4. Okresný súd však rozsudkom sp. zn. 18 Cb 132/2011 z 9. septembra 2014 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) žalobu o určenie, že nájomná zmluva je neplatná (ďalej len „žaloba“) pre nepreukázanie naliehavého právneho záujmu sťažovateľky na tomto určení, zamietol.

5. Sťažovateľka podala proti rozsudku okresného súdu riadne a včas odvolanie – riadny opravný prostriedok, na základe ktorého bol tento rozsudok rozsudkom krajského súdu ako vecne správny potvrdený.

6. Následne sťažovateľka podala proti právoplatnému rozsudku krajského súdu dovolanie – mimoriadny opravný prostriedok, ktorý bol uznesením najvyššieho súdu pre jeho neprípustnosť odmietnutý. Uznesenie najvyššieho súdu podľa zistenia ústavného súdu nadobudlo právoplatnosť 21. augusta 2017.

7. Sťažovateľka v sťažnosti okrem iného uviedla:

«... Sťažovateľ uzavrel nájomnú zmluvu o nájme pozemkových nehnuteľností z dôvodu, že kúpil halu, užívanie haly bolo podmienené uzavretím nájomnej zmluvy so žalovaným o nájme na ktorých sa nachádzala uvedená hala a ktoré zabezpečovali prístup k uvedenej hale a uhrádzal nájomné a nájomná zmluva bola ukončená 31.3.2013.

... V písomných dôvodoch odvolania... sťažovateľ namietal nepreukázanie naliehavého právneho záujmu v tomto konaní.

Štatutárny zástupca [REDAKOVANÉ] na pojednávaní dňa 31.5.2012, 27.9.2012 a 23.4.2013 výslovne uviedol, že nevýhodnú nájomnú zmluvu so žalovaným uzavrieť musel z dôvodu, že stavba bola dočasná po dobu trvania nájmu zastavanej plochy halou. Zastavaný pozemok sťažovateľ mal záujem kúpiť...

... Právne odôvodnenie neplatnosti nájomnej zmluvy podľa § 37 ods. 1, § 39 OZ, sťažovateľ podporil svojim tvrdením o vzniku bezdôvodného obohatenia žalovanému.

... K ďalšiemu dôvodu odvolania patrila námietka neexistencie odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie v časti, „že na požadovanom určení nie je daný naliehavý právny záujem..., že nebolo ohrozené právne postavenie žalobcu a navrhované určenie nemôže ovplyvniť právne postavenie sťažovateľa...

... Krajský súd v Prešove nezodpovedal nami namietané podstatné dôvody odvolania ... jeho odôvodnenie bolo neúplné, argumentácia hrubo nepresná.

... odvolací súd... nezaoberal sa prípadom, keď v čase uzatvárania nájomnej zmluvy parcela ešte nebola vytvorená - neexistovala.

... Sťažovateľ... nedostal odpoveď na svoje námietky od odvolacieho súdu a preto podal dovolanie.

... Podľa rozhodnutia NS SR dovolanie sťažovateľa nevyhovuje druhej vete stanoviska R 2/2016, teda, „že ide o prípad, ak strana v odvolaní proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie vzniesla vecné námietky, ktoré boli spôsobilé spochybniť správnosť

vydaného rozhodnutia a odvolací súd sa so žiadnou z podstatných odvolacích námietok nezaoberal, pričom sa s namietanou zákonnosťou postupu súdu prvej inštancie žiadnym spôsobom nevysporiadal a rozhodnutiu súdu prvej inštancie s odkazom na ustanovenie § 219 ods.2 O.s.p. ako vecne správne potvrdil“.

... Sťažovateľ uvádza, že po rozhodnutí súdu prvej inštancie, odvolací súd postupoval svojvoľne v rozpore s ustanovením § 157 ods. 2 O.s.p. nezaoberal sa podstatnými námietkami sťažovateľa ohľadne existencie - preukázania danosti naliehavého právneho záujmu na určení neplatnosti nájomnej zmluvy uzavretej 1.4.2003 so žalovaným. Odvolací súd sa nezaoberal podstatnými námietkami sťažovateľa v odvolaní zo dňa 2.10.2014 a v doplnení odvolania zo dňa 24.11.2014...

... odvolací súd mal zodpovedať, či sťažovateľ bol v postavení subjektu, ktorý preukázal naliehavý právny záujem na žalobne požadovanom určení z dôvodu, že v čase, keď nájomnú zmluvu, ktorú uzatváral, bol v stave núdze...

... Naliehavý právny záujem na strane sťažovateľa bol daný po celú dobu až do rozhodnutia súdu a napriek všeobecnému konštatovaniu odvolacieho súdu aj v čase rozhodnutia v tejto veci súdom prvej inštancie, keď takto založený nájomný vzťah sa stal dôvodom k súdnemu - právnomu riešeniu vzájomných nárokov - vzájomných vzťahov účastníkov. Takto odvolací súd neskúmal námietku sťažovateľa ohľadne rozporu namietanej nájomnej zmluvy s dobrými mravmi.

... Obdobne NS SR vo svojom uznesení zo dňa 31. mája 2017 napriek stanovisku občianskoprávneho kolégia NS SR z 3. decembra 2015 pod č. R2/2016 nesprávne hodnotil výnimku uvedenú v druhej vete uvedeného stanoviska,

... Odôvodnenie rozhodnutia odvolacím súdom... nie je požadovateľnou odpoveďou tohto súdu na sťažovateľove odvolacie dôvody. Ide dokonca o nepresnú citáciu dôvodov súdu prvej inštancie pri nezodpovedaní podstatnej otázky pre rozhodnutie, t.j., že sťažovateľom „čerstvo“ kúpená hala (dňa 10.3.2003) nemohla zostať stavbou bez prenájmu ňou zastavanej nehnuteľnosti. Tento právny stav odôvodňuje sťažovateľom konštatovaný naliehavý právny záujem, lebo na rozdiel od právneho názoru všeobecných súdov, právne postavenie sťažovateľa bolo ohrozené. Bez uzavretia nájomnej zmluvy by stavba nezostala stavbou. Určením neplatnosti nájomnej zmluvy by neisté právne postavenie sťažovateľa sa zmenilo v súdnych sporoch, v ktorých z dôvodu takto uzavretej nájomnej zmluvy sa žalovaný

domáha peňažného plnenia za rôzne obdobia vzájomného zmluvného vzťahu, ktorý pretrval len z dôvodu § 676 ods. 2 OZ. Bez potreby vykonania iných dôkazov takáto zistená skutočnosť musí byť postačujúca na preukázanie naliehavého právneho záujmu...

... Najvyšší súd SR relevantnú otázku riešil len v rozsahu „výnimky“ ako dovolacieho dôvodu, pričom sám sa nestotožnil s dôvodmi sťažovateľa v odvolaní, resp. v dovolaní.

... Z dôvodu, že všeobecnými súdmi nebola hodnotená určovacia žaloba ako jeden zo základných pilierov možnosti domáhania sa spravodlivosti pred súdmi, pričom podľa rozhodovacej činnosti súdov určovacia žaloba účinnejšie, než iné právne prostriedky vystihuje obsah a povahu riešeného právneho vzťahu (ZSP 3/98 z. 1.) Preto, pokiaľ sa preukázalo, že sťažovateľ mal naliehavý právny záujem, aby rozsudkom súdu bolo určené porušenie konkrétneho práva alebo právneho vzťahu, nebolo možné sťažovateľovi odoprieť právnu ochranu prostredníctvom určovacej žaloby podľa § 80, písm. c) O.s.p. napriek tomu, že taký účastník konania mohol žalovať priamo plnenie...

...Vzhľadom na uvedené treba napadnutý rozsudok odvolacieho súdu považovať za zjavne arbitrárny a tým aj ústavne neudržateľný. Pokiaľ rozhodnutie NS SR tento nedostatok odvolacieho súdu neustálilo a v dôsledku toho dovolanie bolo odmietnuté, je preto takéto rozhodnutie ústavne neakceptovateľné...»

8. Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 4Cob/103/2014 zo 17.9.2015 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Obdo/22/2017 z 31.5.2017 porušené bolo.

2. Krajský súd v Prešove je povinný uhradiť sťažovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia za 2 úkony v sume 312,34 €, pri odmene za 1 úkon právnej služby vo výške 147,33 € + 8,84 € réž.pauš.“

II.

9. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

10. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

11. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

12. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

III.

13. Ako to z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, sťažovateľka namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru

a) rozsudkom krajského súdu

tým, že krajský súd sa podľa názoru sťažovateľky nevysporiadal s jej podstatnými odvolacími námietkami (dôvodmi) vo vzťahu k preukázaniu naliehavého právneho záujmu na určení neplatnosti nájomnej zmluvy okrem iného najmä tým, že:

- sťažovateľka bola nútená (musela) nájomnú zmluvu uzavrieť za nápadne nevýhodných podmienok,

- vymedzenie predmetu nájmu – pozemkov a ich výmery v nájomnej zmluve bolo nesprávne, nezodpovedalo skutočne sťažovateľkou užíwanej ploche a ani stavu podľa katastra (evidencie) nehnuteľností,

- parcela uvedená v nájomnej zmluve v čase jej uzatvárania ešte nebola zapísaná do listu vlastníctva (neexistovala),

- nájomná zmluva je v rozpore s dobrými mravmi,

- nájomná zmluva je neplatná pre jej rozpor s ustanoveniami § 37 ods. 1 (sťažovateľka pri uzavretí nájomnej zmluvy nekonala slobodne a vážne, pozn.) a § 39 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“),

- určením neplatnosti nájomnej zmluvy by sa neisté právne postavenie sťažovateľky zmenilo v právnych sporoch,

dôsledkom čoho sa tak stotožnil s nesprávnym právnym záverom okresného súdu o nedostatku naliehavého právneho záujmu na tomto určení, pre ktorý okresný súd žalobu zamietol;

b) uznesením najvyššieho súdu

tým, že najvyšší súd napriek jej dovolacej námietke o nepreskúmateľnosti rozsudku krajského súdu nevidel dôvod na uplatnenie druhej vety stanoviska Občianskoprávneho

kolégia najvyššieho súdu z 3. decembra 2015 publikovaného v Zbierke stanovísk najvyššieho a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016 (ďalej len „stanovisko č. R 2/2016“), podľa ktorej výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f) zákona č. 99/1963 Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“), dôsledkom čoho jej dovolanie pre neprípustnosť odmietol,

čím bola sťažovateľke právna ochrana prostredníctvom určovacej žaloby arbitrárne odopretá.

IV.

14. K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru

15. Ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou konštatuje, že obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sú obdobné záruky, že vec bude spravodlivo prerokovaná nezávislým a nestranným súdom postupom ustanoveným zákonom. Z uvedeného dôvodu v týchto právach nemožno vidieť podstatnú odlišnosť (II. ÚS 27/07).

16. Ústavný súd konštantne judikuje, že súčasťou obsahu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (ako aj práva na spravodlivé súdne konanie) je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že

z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad (porovnaj napríklad Georgidias v. Grécko z 29. 5. 1997, Recueil III/1997).

17. K rozsudku krajského súdu

18. Pokiaľ ide o sťažovateľkou napadnutý rozsudok krajského súdu, ústavný súd v prvom rade podotýka, že v súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva [ďalej len „ESLP“ (napr. rozsudok ESLP z 12. 11. 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verzus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, body 51, 52, 53 a 54)], podľa ktorej dvojmesačná lehota na podanie sťažnosti ústavnému súdu začne plynúť dňom doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku (dovolaní) a je považovaná za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu, ústavný súd považoval lehotu na podanie sťažnosti ústavnému súdu aj v tomto prípade za zachovanú aj proti označenému rozsudku krajského súdu (napr. I. ÚS 169/09, I. ÚS 69/2010, II. ÚS 91/2011).

19. Vzhľadom na charakter námietok sťažovateľky ústavný súd tiež zdôrazňuje svoju stabilnú judikatúru, podľa ktorej odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (II. ÚS 78/05), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok.

20. Na citovaný právny názor nadväzuje ustanovenie § 219 ods. 2 OSP (účinné v čase rozhodovania o odvolaní, pozn.), podľa ktorého ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

21. Ústavný súd preto v záujme presvedčivosti vlastnej rozhodovacej činnosti považoval za potrebné poukázať aj na relevantnú časť odôvodnenia rozsudku okresného súdu:

«...Vykonaným dokazovaním a to výsluchom žalobcu, právneho zástupcu žalovaného a oboznámením sa s listinnými dôkazmi... súd zistil nasledovný skutkový stav: Medzi žalobcom a žalovaným bola uzavretá dňa 1.4.2003 zmluva o nájme nehnuteľností, ktorej súčasťou bol geometrický plán č. 31693598-146/1999, kde sú uvedené parcely a výmery. Dňa 27.10.2010 bol uzavretý dodatok č. 1, kde v článku 2. sú uvedené skutočné parcely a ich výmery, ktoré zodpovedajú právnemu stavu na liste vlastníctva č. ■■■■■, katastrálne územie ■■■■■ užívanie haly bolo podmienené uzavretím zmluvy so žalobcom o nájme parciel na ktorých sa nachádzala uvedená hala a ktoré zabezpečovali prístup k uvedenej hale a uhrádzal nájomné podľa výmer v nájomnej zmluve a dodatku a nájomná zmluva bola ukončená 31.3.2013.

Podľa § 261 ods. 1 Obchodného zákonníka tretia časť „Obchodné záväzkové vzťahy“ upravuje záväzkové vzťahy medzi podnikateľmi, ak pri ich vzniku je zrejmé s prihliadnutím na všetky okolnosti, že sa týkajú podnikateľskej činnosti.

Účastníci sú podnikatelia v zmysle § 2 Obchodného zákonníka ak predmetný záväzkový vzťah sa týka ich podnikateľskej činnosti, preto sú použil ďalej ustanovenia Obchodného zákonníka.

Podľa § 80 písm. c/ O.s.p. Návrhom na začatie konania možno uplatniť, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti a citované zákonné ustanovenia, súd je toho názoru, že žalobca nepreukázal naliehavosť právneho záujmu, zmluvu uzatváral ako podnikateľský subjekt s rizikom zisku a strát, plnil v zmysle uvedenej zmluvy a aj vzhľadom na geometrický plán ktorý bol súčasťou tejto zmluvy, vedel čo je predmetom nájmu a aké povinnosti mu vznikajú. Naliehavý právny záujem na určenie je daný vtedy, ak je tu aktuálny stav právnej neistoty medzi žalobcom a žalovaným a žalobca je v ohrození právneho postavenia. Podstatou určovacej žaloby je poskytnúť ochranu spravidla predtým, než dôjde k porušeniu právneho vzťahu alebo práva, teda eliminovať stav ohrozenia práva žalobcu a vnieť do neistých právnych vzťahov istotu, ak k náprave nemožno dospieť inak. V danom prípade žalobcovo právne postavenie nebolo ohrozené, navrhované určenie nemôže ovplyvniť je právne postavenie a jeho výsledok v právnej sfére sa ho nijako nedotkne a súd

jeho toho názoru, že malo dôjsť o záujem právny a nie ekonomický a táto neistota musí mať právny a nie ekonomický základ.

Súd ďalej poukazuje na skutočnosť, že tohto času žalobca a žalovaný už nie sú v zmluvnom vzťahu a žalobca sa nenachádza v stave právnej neistoty a preto súd v dôsledku neexistencie naliehavého právneho záujmu, žalobcu zamietol...»

22. Z rozsudku krajského súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok okresného súdu, vyplýva, že krajský súd sa v celom rozsahu stotožnil so skutkovými a právnymi závermi okresného súdu. Krajský súd v relevantnej časti odôvodnenia svojho rozhodnutia ďalej okrem iného uviedol:

„... Krajský súd prejednal vec v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáhal preskúmania napadnutého rozhodnutia a zistil, že rozhodnutie súdu prvého stupňa je potrebné potvrdiť ako vecne správne. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia (§219 ods. 2 O.s.p.) a k tomu dodáva:

Žalobca sa v konaní domáhal vydania bezdôvodného obohatenia, ktoré vzniklo na strane žalovanej... v dôsledku prenájmu nehnuteľností, kde výmera prenajatých nehnuteľností bola nižšia ako v skutočnosti. U žalobcu vznikol preplatok z hľadiska výmery prenajatých nehnuteľností, ktorý žiadal vrátiť ako bezdôvodné obohatenie, pretože podľa § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka č. 40/1964 Zb., kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať. Podľa odseku 2, bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov. Žalobca napadol platnosť nájomnej zmluvy, s tým, že zmluva bola uzavretá v tiesni za nápadne nevýhodných podmienok, ktoré v zmysle § 37 Občianskeho zákonníka robia takýto právny úkon - uzavretie nájomnej zmluvy neplatným. Bezdôvodné obohatenie žalobca vyčíslil na 8.129,12 eur, pričom zmluva je neplatná aj z dôvodov nedostatočnej špecifikácie predmetu nájmu z hľadiska určenia prenajímanej plochy.

Odvolací súd upriamuje pozornosť na § 41 Občianskeho zákonníka, že ak sa dôvod neplatnosti vzťahuje len na časť právneho úkonu, nie je neplatná len táto časť, pokiaľ z povahy právneho úkonu alebo z jeho obsahu alebo okolností, za ktoré k nemu došlo, nevyplýva, že túto časť nemožno oddeliť od ostatného obsahu. Ak sa napadá neplatnosť

zmluvy práve pre nesprávnu výmeru, tak nemožno absolútne vyhlásiť celú zmluvu o prenájme za neplatnú len pre chybné uvedenie výmeru, pričom neplatnosť právneho úkonu by sa dotýkala len tej časti výmery, ktorá nezodpovedá skutočnej ploche, dodatočne zistenej a premietnutej do Dodatku č. 1 zo dňa 30.11.2010. V princípe žalobca vedel, čo je predmetom nájmu, dostal tú plochu, ktorú chcel prenajať, a tak je dôležité posúdiť dôvody uzavretia nájomnej zmluvy z roku 2003. Tu odvolací súd upriamuje pozornosť na vyjadrenie konateľa žalobcu [REDAKOVANÉ] na pojednávaní dňa 27.9.2012, kde uviedol, že uzavrel zmluvu v roku 2003 pod tlakom, pretože chcel užívať halu s príslušnými pozemkami. Žalobca chcel odstrániť konkurenciu, preto od konkurencie odkúpil stavbu - prístrešok, pričom pozemky pod týmto pozemkom boli vlastníctvom žalovanej... Mal v úmysle aj tieto nehnuteľnosti - pozemky odkúpiť, kde ale bola podmienka minimálne päťročného nájmu na právo pozemky odkúpiť. Žalobca v konaní neunesol dôkazné bremeno na preukázanie tlaku, v dôsledku ktorého musel uzavrieť nájomnú zmluvu so žalovanou ... Je správna úvaha okresného súdu, že žalobca išiel do určitého podnikateľského rizika. Jeho osobné rozhodnutie ísť do nájmu s perspektívou prípadného odkúpenia sporných pozemkov, bolo slobodným rozhodnutím podnikateľského subjektu. Tu sa upriamuje pozornosť na ustanovenie § 267 ods. 2 Obchodného zákonníka č. 513/1991 Zb., že vo vzťahoch upravených týmto zákonom neplatia ustanovenia § 49 Občianskeho zákonníka, t. j. že účastník, ktorý uzavrel zmluvu v tiesni a za nápadne nevýhodných podmienok má právo od zmluvy odstúpiť. V obchodno-záväzkových vzťahoch teda neplatí tieseň a nápadne nevýhodné podmienky,...

Žalobca jasne uviedol, že chcel odstrániť konkurenciu, preto sa rozhodol odkúpiť halu od predchádzajúceho nájomcu pozemkov a vlastníka z dočasnej stavby na rampe, takže dosiahol svoj podnikateľský zámer, odkúpil dočasnú stavbu, vyradil konkurenciu pri predaji stavebného materiálu, pričom bol si vedomý toho, že opodstatnenosť stavby na prenajatom pozemku bude trvať len do doby trvania nájomného vzťahu. Žalobca to chcel definitívne vyriešiť odkúpením prenajatých pozemkov pod dočasnou stavbou. Tento zámer mu nevyšiel, preto je sporné domáhať sa neplatnosti nájomnej zmluvy k pozemkom len z toho dôvodu, že bol nútený uzavrieť túto nájomnú zmluvu.

Žalobca šiel do nájomného vzťahu s jasnou predstavou, že chce užívať pozemky pod kúpenou dočasnou stavbou. Nie je možné hovoriť o nejakej tiesni, ktorá by nútila žalobcu

uzavrieť takúto nájomnú zmluvu o nájme pozemkovej plochy od ŽSR. Aj keď nájomné zmluvy sa riadia Občianskym zákonníkom, tak charakter takejto nájomnej zmluvy je podnikateľský a nie je možné pri podnikateľských nájmoch riešiť tieseň a nápadne nevýhodné podmienky s odkazom na § 267 ods. 2 Obchodného zákonníka. Ekonomické záujmy žalobcu nie sú takou tiesňou, ako má na mysli Obchodný zákonník, pre ktorú by žalobca musel uzavrieť nájomnú zmluvu so žalovanou..., pričom sa jedná o jeho slobodnú vôľu a slobodné rozhodnutie uzavrieť aj nájomnú zmluvu za podmienok, ktoré boli výrazne iné ako u predchádzajúceho nájomcu... Preto rozhodnutie súdu prvého stupňa je správne, pokiaľ návrh žalobcu na určenie neplatnosti Nájomnej zmluvy z 1.4.2003 pre tieseň a nápadne nevýhodné podmienky zamietol.

Ak sa žalobca dovoľáva dobrých mravov, tak zmluva bola uzavretá za osobnej vôle zmluvných strán uzavrieť takýto zmluvný vzťah, ekonomické podmienky žalobcovi boli známe, a tieto plnil až do roku 2010. Bolo to slobodné rozhodnutie žalobcu ísť do zmluvného vzťahu prenájmu nehnuteľnosti - pozemkov. Žalobca vedel, ktoré konkrétne nehnuteľnosti sú mu prenajaté, pričom ak je podaná žaloba na bezdôvodné obohatenie, nie je potrebné žalovať neplatnosť zmluvy. Preto aj v tejto časti je rozhodnutie súdu prvého stupňa vecne správne, pokiaľ riešil otázku naliehavého právneho záujmu žalobcu na určenie neplatnosti zmluvy.

Keď došlo k ukončeniu nájomného pomeru na dobu určitú k 31.3.2014, nie je ani z toho dôvodu potrebné určovať neplatnosť takejto nájomnej zmluvy, ak zmluvný vzťah účastníkov zanikol uplynutím doby dojednaného nájmu.

Čo sa týka nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia, tu bolo vydané uznesenie Okresným súdom... dňa 23.4.2013, ktorý tento nárok vylúčil na samostatné konanie...“

23. V danej súvislosti ústavný súd predovšetkým uvádza, že k otázke naliehavého právneho záujmu existuje ustálená súdna judikatúra (pozri R 17/1972, rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v časopise Zo súdnej praxe pod č. 40/1996, uznesenie najvyššieho sp. zn. 84 Cdo 105/2013 z 24. 6. 2015, rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 5 Cdo 31/2011 zo 6. 12. 2012 a ďalšie), na základe ktorej možno uviesť, že právny záujem, ktorý je podmienkou procesnej prípustnosti určovacej žaloby v zmysle § 80 písm. c) OSP, musí byť naliehavý. Pri skúmaní existencie naliehavého právneho záujmu ide o posúdenie,

či podaná žaloba je vhodný (účinný a správne zvolený) procesný nástroj ochrany práva žalobcu, či sa ňou môže dosiahnuť odstránenie spornosti práva a či snád len zbytočne nevyvoláva konanie, po ktorom bude musieť aj tak nasledovať iné (ďalšie) súdne konanie alebo konania. Naliehavý právny záujem je spravidla daný v prípade, ak by bez tohto určenia bolo právo žalobcu ohrozené alebo ak by sa bez tohto určenia stalo jeho právne postavenie neistým. Za nedovolenú možno považovať určovaciu žalobu, pokiaľ neslúži potrebám praktického života, ale len k zbytočnému rozmnožovaniu sporov; ak však určovacia žaloba vytvára pevný právny základ pre právny vzťah účastníkov sporu, je prípustná aj napriek tomu, že je možná (prípadne) i iná žaloba. Procesná povinnosť preukázať, že v čase rozhodovania súdu je naliehavý právny záujem na určení právneho vzťahu alebo práva, zaťažuje toho, kto sa tohto určenia domáha (žalobcu). Pokiaľ chce žalobca osvedčiť svoj naliehavý právny záujem, musí na jednej strane poukázať na určité skutkové okolnosti prejednávanej veci vedúce k sporu medzi účastníkmi a k potrebe určiť súdom, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, na druhej strane vysvetliť, že práve podaná žaloba je procesne vhodným nástrojom, ktorý tento spor rieši (odstraňuje neistotu vzťahu účastníkov konania alebo vytvára pevný základ pre jeho usporiadanie).

24. Ústavný súd s poukazom na obsah citovaného odôvodnenia rozsudku krajského súdu dospel k záveru, že názor sťažovateľky o nevysporiadaní sa s jej podstatnými odvolacími námietkami, dôsledkom čoho vec tak isto ako okresný súd vo vzťahu k nedostatku naliehavého právneho záujmu na určení neplatnosti nájomnej zmluvy nesprávne právne posúdil, zjavne neobstojí. Odôvodnenie napadnutého rozsudku krajského súdu opierajúceho sa v podstatnej časti o odôvodnenie rozsudku okresného súdu spĺňa všetky požiadavky vyplývajúce zo základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý proces vo vzťahu k odôvodneniu súdneho rozhodnutia, pretože jasne objasňuje skutkový a právny základ rozhodnutia vo veci sťažovateľky.

25. Podľa názoru ústavného súdu už z odôvodnenia rozsudku okresného súdu zjavne vyplýva, že na okresnom súde prebieha iné konanie o zaplatenie sumy 8 129,12 € s príslušenstvom z titulu bezdôvodného obohatenia vzniknutého podľa tvrdenia sťažovateľky plnením na základe nájomnej zmluvy (v rámci ktorého okresný súd je nielenže

oprávnený, ale aj povinný sa s prípadnou námietkou neplatnosti nájomnej zmluvy vysporiadať, t. j. túto posúdiť ako otázku predbežnú, pozn.), ďalej že nájomná zmluva bola 31. marca 2013 ukončená, t. j. ešte pred rozhodnutím okresného súdu, a uvedená skutočnosť medzi sťažovateľkou a žalovaným v priebehu konania nijako nebola sporná, a tak požadované určenie právne postavenie sťažovateľky nijako neovplyvní, na základe čoho celkom logicky ustálil, že naliehavý právny záujem na určení neplatnosti nájomnej zmluvy v tomto (osobitnom) súdnom konaní nie je daný, a takéto právne posúdenie veci je potrebné považovať za plne ústavne konformné.

26. Navyše, ak krajský súd v plnej miere stotožniac sa so skutkovými a právnymi závermi okresného súdu na zvýraznenie správnosti týchto záverov vo svojom rozhodnutí v rámci jeho odôvodnenia okrem iného najmä dodal, že sťažovateľka vedela, čo je predmetom nájmu, a dostala tú plochu, ktorú chcela prenajať, a taktiež keďže medzi sťažovateľkou a žalovanou išlo o obchodný záväzkový vzťah s poukazom na ustanovenie § 267 ods. 2 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov vylučujúceho aplikáciu ustanovenia § 49 Občianskeho zákonníka uviedol, že tieseň a nápadne nevýhodné podmienky nie sú v obchodných záväzkových vzťahoch právne významné, pričom, ak na okresnom súde prebieha iné konanie o vydanie bezdôvodného obohatenia, nie je potrebné osobitne žalovať o neplatnosť nájomnej zmluvy, tak isto uzavrel, že sťažovateľka nemá na určení neplatnosti nájomnej zmluvy naliehavý právny záujem, podľa názoru ústavného súdu nijako nemožno dospieť k záveru, že by odôvodnenie rozsudku krajského súdu v spojení s odôvodnením rozsudku okresného súdu nezodpovedalo požiadavkám ústavnosti z hľadiska namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivé súdne konanie.

27. Pokiaľ sťažovateľka namieta, že krajský súd sa podľa jej názoru v odôvodnení svojho rozhodnutia nevysporiadal s jej podstatnými odvolacími námietkami spočívajúcimi v tvrdení dôvodov, pre ktoré mala byť nájomná zmluva neplatná, ústavný súd uvádza, že keďže žaloba sťažovateľky bola zamietnutá pre nedostatok naliehavého právneho záujmu na určení neplatnosti nájomnej zmluvy, bolo bez akéhokolvek významu sa týmito vecnými námietkami zaoberať (pozri ďalej argumentáciu najvyššieho súdu).

28. Ústavný súd považuje za potrebné zdôrazniť, že pri určovacích žalobách platí, že zamietnutie takejto žaloby len pre nedostatok naliehavého právneho záujmu na takomto určení nie je prekážkou právoplatne rozhodnutej veci pre novú určovaciu žalobu, ak sa neskôr naliehavý právny záujem na takomto určení preukáže.

29. A teda dôvody napadnutého rozsudku, ktoré viedli krajský súd k rovnakým záverom, ku ktorému dospel aj okresný súd, nemôžu podľa názoru ústavného súdu viesť k záveru o ústavnej neakceptovateľnosti napadnutého rozsudku krajského súdu, ktorý by zároveň zakladal dôvod na vyslovenie porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

30. S odvolaním sa na tieto skutočnosti a právne závery ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľky v tejto časti z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti odmietol (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

31. K uzneseniu najvyššieho súdu

32. K namietanému porušeniu označených práv uznesením najvyššieho súdu malo podľa sťažovateľky dôjsť tým, že najvyšší súd napriek jej dovolacej námietke o nepreskúmateľnosti (zmätočnosti) rozsudku krajského súdu nevidel dôvod na uplatnenie druhej vety stanoviska R 2/2016, podľa ktorej výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f) OSP, dôsledkom čoho jej dovolanie pre neprípustnosť odmietol.

33. Ústavný súd považuje za potrebné uviesť, že právo na súdnu ochranu sa v občianskoprávnom konaní účinne zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom vrátane dovolacích konaní.

34. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

35. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, pričom skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmania vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00).

36. Ústavný súd z tohto hľadiska preskúmal aj napadnuté uznesenie najvyššieho súdu a nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup najvyššieho súdu nemajúci oporu v zákone.

37. Najvyšší súd v relevantnej časti napadnutého uznesenia uviedol:

„... Judikatúra najvyššieho súdu (viď najmä R 111/1998, ale aj sp. zn. 1Cdo/140/2009, 2Cdo/83/2010, 4Cdo/310/2009, 5Cdo/290/2008, 6Cdo/25/2012, 7Cdo/52/2011) zastáva názor, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia nezakladá procesnú vadu konania v zmysle ustanovenia § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p., ale (len) inú vadu konania (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.), ktorá však nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania.

... Dovolací súd v tejto súvislosti poukazuje na Stanovisko ... R 2/2016, podľa ktorého nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie

dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.

... O výnimku uvedenú v druhej vete stanoviska R 2/2016 ide v prípade, ak strana v odvolaní proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie vzniesla vecné námietky, ktoré boli spôsobilé spochybníť správnosť vydaného rozhodnutia a odvolací súd sa so žiadnou z podstatných odvolacích námietok nezaoberal, pričom sa s namietanou zákonnosťou postupu súdu prvej inštancie žiadnym spôsobom nevysporiadal a rozhodnutie súdu prvej inštancie s odkazom na ustanovenie § 219 ods. 2 O. s. p. ako vecne správne potvrdil (viď uznesenie najvyššieho súdu z 22. júla 2016, sp. zn. 3Obdo/39/2016).

... Vo veci konajúci senát dovolacieho súdu uvádza, že v rámci svojej rozhodovacej činnosti pri dovolaniach podaných za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku rešpektuje závery vyslovené v judikáte č. R 111/1998 a v stanovisku č. R 2/2016, v zmysle ktorých sa nepreskúmateľnosť rozhodnutia považuje v zásade za inú vadu konania podľa ustanovenia § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p. (viď napr. uznesenia sp. zn. 3Obdo/1/2016, 3Obdo/25/2016, 3Obdo/31/2016, 3Obdo/33/2016, 3Obdo/49/2016, 3Obdo/5/2017) a zotrváva na nich aj v rozhodovanej veci.

... V danom prípade sa nejedná o výnimku predpokladanú stanoviskom R 2/2016, a to aj s ohľadom na charakter rozhodovanej veci. Vychádzajúc zo zásady rozhodnutie odvolacieho súdu a rozhodnutie súdu prvej inštancie predstavujú jeden celok (viď napr. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09, IV. ÚS 489/2011) je z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie je zrejmé, že v súlade s ustanovením § 80 písm. c/ O. s. p. skúmal naliehavý právny záujem žalobcu na určení neplatnosti nájomnej zmluvy, pričom dospel k záveru, že žalobca nemá naliehavý právny záujem z dôvodu, že požadované určenie neovplyvní jeho právne postavenie, ako aj z dôvodu, že z dôvodu zániku zmluvného vzťahu medzi sporovými stranami. Odvolací súd sa s uvedeným záverom súdu prvej inštancie stotožnil, pričom ho doplnil o vlastnú argumentáciu a ešte aj podotkol, že v časti, kde je podaná žaloba na plnenie, nie je potrebné žalovať neplatnosť zmluvy. Odôvodnenia rozsudkov konajúcich súdov obsahovali stručné, ale jednoznačné zdôvodnenie, že nie je splnená základná podmienka určovacej žaloby podľa § 80 písm. c/ O. s. p., a to že nie je daný naliehavý právny záujem. Neobstoí ani tvrdenie dovolateľa, že rozhodnutie súdu prvej inštancie neobsahuje v rozpore s ustanovením § 157 ods. 2 O. s. p.

uviedenie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, pričom touto námietkou sa podľa dovolateľa odvolací súd nezaoberal. Pre rozhodnutia súdov nižšej inštancie bol rozhodujúci záver o neexistencii naliehavého právneho záujmu, preto nebolo ich povinnosťou uviesť, z ktorých dôkazov vychádzali a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadili, čo by bolo významné, ak by súdy posudzovali podanú určovaciu žalobu z vecnej stránky. V tejto súvislosti dáva odvolací súd do pozornosti, že ak súd zamietla žalobu na určenie, či tu právo alebo právny vzťah je, alebo nie je pre nedostatok naliehavého právneho záujmu na takomto určení, je vylúčené, aby súd súčasne preskúmal žalobu z vecnej stránky (viď napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 3Cdon/1338/96).

... Najvyšší súd z uvedeného dôvodu vyhodnotil dovoláciu námietku žalobcu týkajúcu sa nepreskúmateľnosti napadnutého rozsudku odvolacieho súdu ako neopodstatnenú.

... Keďže prípustnosť podaného mimoriadneho opravného prostriedku žalobcu nemožno vyvodiť zo žiadneho ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku v znení účinnom ku dňu jeho podania, najvyšší súd dovolanie žalobcu odmietol podľa § 447 písm. c/ C. s. p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné...“

38. Ústavný súd zdôrazňuje, že otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, nie do právomoci ústavného súdu. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, ktorých sústavu završuje najvyšší súd (*mutatis mutandis* II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96).

39. Právny názor najvyššieho súdu o neprípustnosti dovolania je v napadnutom rozhodnutí zdôvodnený vyčerpávajúcim spôsobom a presvedčivo, a to osobitne vo vzťahu k dovolacej námietke sťažovateľky. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia najvyšší súd dostatočným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré bolo potrebné dovolanie sťažovateľky odmietnuť ako procesne neprípustné.

40. Podľa názoru ústavného súdu, ako už bolo aj uvedené, určovacia žaloba podľa § 80 písm. c) OSP [na rozdiel od ostatných typov žalôb uvedených v § 80 písm. a) a b) OSP] má miesto iba za predpokladu, že žalobca má naliehavý právny záujem na požadovanom určení existencie alebo neexistencie právneho vzťahu alebo práva. Právny záujem, ktorý je podmienkou prípustnosti takejto žaloby, musí byť naliehavý v tom zmysle, že žalobca v danom právnom vzťahu môže navrhovaným určením dosiahnuť odstránenie spornosti a ochranu svojich práv a oprávnených záujmov (ide najmä o prípady, v ktorých sa určením, či tu právny vzťah alebo právo je či nie je, vytvorí pevný základ pre právne vzťahy účastníkom sporu a predíde sa žalobe o plnenie). Naliehavý právny záujem žalobcu na požadovanom určení treba skúmať predovšetkým so zreteľom na cieľ sledovaný podaním žaloby a konečný zmysel navrhovaného rozhodnutia. Ak žalobca neosvedčí svoj naliehavý právny záujem na ním požadovanom určení, ide o samostatný a prvoradý dôvod na zamietnutie žaloby. Pokiaľ teda súd dospeje k záveru, že určovacia žaloba nie je z dôvodu nedostatku naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení spôsobilým alebo prípustným prostriedkom ochrany práva, zamietne ju bez toho, aby sa zaoberal meritom veci (pozri napr. rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 241/2008, obdobne IV. ÚS 351/2011).

41. Najvyšší súd dospel ústavne konformným spôsobom k záveru o neprípustnosti dovolania, a preto nebol povinný vecne preskúmať v ňom obsiahnuté argumenty sťažovateľky.

42. Pokiaľ sa sťažovateľka s právnym názorom najvyššieho súdu v otázke akceptácie vyslovenej neprípustnosti ňou podaného dovolania nestotožňuje, ústavný súd dodáva, že otázka posúdenia podmienok dovolacieho konania je otázkou zákonnosti a jej riešenie nemôže viesť k záveru o porušení sťažovateľkou označených práv.

43. Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť sťažovateľky aj v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

44. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku sa ústavný súd už ďalšími návrhmi sťažovateľky nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. novembra 2017